

# USTEC·STEs

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

[www.sindicat.net](http://www.sindicat.net)

Franqueig  
concertat  
02/444

Número 364  
Març 2006

**Eina sindical  
d'informació**

Més quantitat  
no és igual a més qualitat

# Sisena hora



Més quantitat no és igual a més qualitat

## Declaració del secretariat nacional d'USTEC STEs davant la implantació de la sisena hora en els centres docents públics

USTEC·STEs vol manifestar públicament el seu desacord amb la implantació d'una hora més de classe (sisena hora) per a l'alumnat de primària en els centres docents públics.

Coincidim amb la consellera que és necessari millorar l'atenció individualitzada de l'alumnat i reforçar les activitats de suport i aprofundiment del currículum, però entenem que l'aplicació de la sisena hora no és la millor manera d'aconseguir-ho.

Igualar els horaris de pública i privada concertada no suposa en si mateix una mesura d'equitat i igualtat d'oportunitats. Des d'USTEC·STEs entenem que apostar per l'equitat i la igualtat d'oportunitats requereix l'aplicació de mesures en l'escola pública encaminades a desmassificar les aules, reduint les ràtios, i a dotar els centres educatius públics dels recursos humans i materials suficients perquè puguin abordar en millors condicions el tractament de la diversitat, incrementant el nombre d'aules d'acollida, reduint el nombre d'alumnes/aula i possibilitant que tot aquell alumnat que no adquireixi les competències bàsiques tingui els mitjans necessaris per aconseguir-ho.

D'altra banda, no s'ha demostrat que els resultats escolars de la privada concertada a Catalunya siguin millors que els d'altres privades concertades d'altres comunitats autònomes on l'alumnat fa cinc hores i no pas sis, i tampoc no s'ha demostrat que la sisena hora a la privada concertada sigui realment un mitjà per pal·liar qualitativament el seu fracàs escolar, sinó que sembla més aviat un instrument per garantir la taxa de benefici de la patronal, que és l'objectiu pel qual es va crear.

Ens preocupa molt que la implantació de la sisena hora a la pública comporti un finançament progressiu amb diners

públics de la sisena hora a la privada concertada, ja que aquest fet desvirtuaria pressupostàriament les necessitats prioritàries de l'educació a Catalunya.

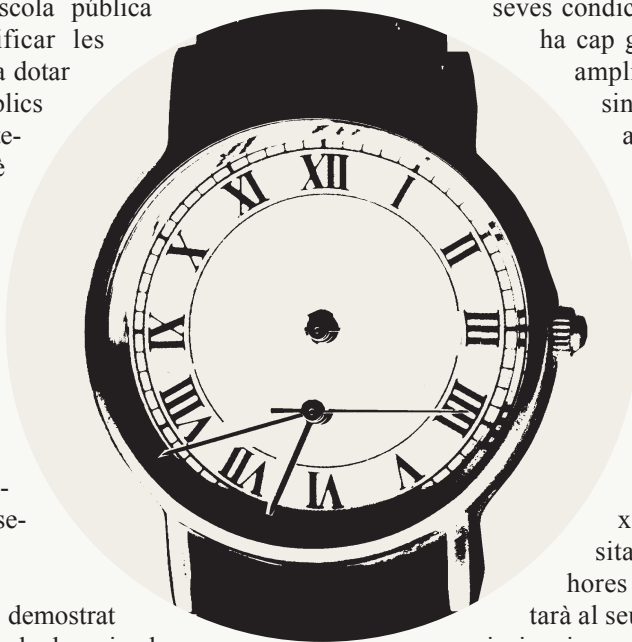
A més a més, el model de vida, de família i d'escola per al qual està pensada inicialment la sisena hora, és un model urbà de línies completes sense tenir en compte altres models familiars i escolars, rurals de línies incompletes...

Es justifica l'allargament de la jornada escolar per la demanda de les famílies de poder conciliar la vida laboral i familiar. El major temps de permanència als centres de l'alumnat va en detriment de l'acció educativa de les famílies. El que cal, de forma urgent, és la revisió de les jornades laborals dels pares i mares i la millora de les seves condicions laborals. A més a més, no hi ha cap garantia que la sisena hora suposi ampliar l'horari de l'alumnat a la tarda, sinó que, en la majoria de centres, aquesta hora s'impartirà en l'horari del migdia.

USTEC·STEs considera que el debat de la sisena hora en els centres públics està provocant un gran malestar entre el professorat. El Departament ha aplicat una política de fets consumats. El professorat no ha estat consultat i s'ha menystingut la seva experiència per conèixer quines són les veritables necessitats educatives de l'alumnat. A més, hores d'ara, encara desconeix com afectarà al seu centre aquesta modificació horària i quines seran les condicions en què s'implantarà.

El professorat no considera ni necessària ni prioritària la sisena hora, que tampoc no garanteix l'equitat del sistema educatiu.

Per això, demanem al Departament que aturi la implantació de la sisena hora i que inverteixi tots els recursos que pensa utilitzar en la seva aplicació, en la millora del tractament de la diversitat dels centres docents públics, com també en reduir les ràtios de les aules.



# Sisena hora

## Notes històriques

En els darrers anys hi ha hagut alguns debats públics i mediàtics sobre les dificultats de conciliar vida familiar i laboral. Els canvis socials de les darreres dècades, que han suposat ampliar la població activa amb la incorporació femenina al mercat de treball ha posat en crisi un antic model familiar basat en la desigualtat de gènere a l'hora de gestionar els afers domèstics i l'atenció i cura dels menors. Així, no és difícil trobar-se amb casos en què pares i fills disposin d'una limitada convivència quotidiana fins al punt de trobar situacions en què les famílies no coincideixen durant el dia. Els horaris laborals espanyols en general i catalans en particular, amb llargues jornades que fàcilment arriben a les vuit i nou del vespre són la causa principal de tot aquests desajustos.

Pocs coneixen, tanmateix, l'origen de la divergència hispànica respecte d'uns horaris laborals generalitzats a l'entorn europeu que faciliten la convivència familiar. La societat catalana i espanyola, fins als anys trenta, mantenia uns horaris similars als de la resta del continent. Va ser la guerra civil i la imposició de la dictadura franquista el que va fer caure dramàticament els nivells de vida i la capacitat adquisitiva de les classes populars (aproximadament la meitat dels nivells de preguerra) i no recuperats fins a mitjans seixanta. Aquesta circumstància va obligar molts treballadors a compactar la seva ocupació principal i buscar-ne una segona, o bé a realitzar hores extres per complementar unes exigües retribucions. Això va retardar una mitjana de dues hores els horaris dels àpats, factor que distorsiona de manera molt considerable el necessari equilibri entre temps de treball i d'oci. La incorporació de les dones al mercat del treball remunerat no va variar gens ni mica aquesta organització horària caracteritzada per l'escassa efectivitat i que és en bona mesura responsable d'una escassa productivitat reflectida en els diferents índexs de l'OCDE i l'OIT.

L'arribada de la Transició, que hauria d'haver suposat un trencament amb aquests usos imposats per les diverses patronals, no va implicar cap canvi substantiu en aquesta qüestió. De fet,

les reivindicacions salarials, en un estat on les remuneracions havien estat (i continuen essent) endèmicament reduïdes, la qüestió de la racionalització horària no va ser gairebé mai tema de debat. L'acció dels sindicats que van acatar les regles de joc imposades pels poders fàctics en els pactes de la Transició no van ajudar precisament a tractar un tema que

**La negligència de l'Estat va convertir els ordes religiosos en grups dominants en el mercat educatiu**



## La sisena hora va ser una fórmula dels centres privats per dissuadir les famílies desafavorides

resulta vital per a la salut social i econòmica d'un Estat que sembla ancorat a la cua dels índexs de benestar.

En el cas particular català, amb una economia basada en la petita i mitjana empresa, on les patronals flexibilitzen les condicions de treball amb facilitat i s'escapen sovint als con-

trols de l'administració i dels sindicats, resulta encara més greu. Així, no és inhabitual la realització d'hores extraordinàries no reconegudes o les retribucions en negre. Tampoc no hi ha una cultura empresarial que impliqui el respecte a la legislació laboral i la seguretat en el treball. La Transició no va servir tampoc per revertir aquesta situació i provoca un greuge comparatiu respecte de les economies de l'entorn.

En el cas concret de l'educació, trobem un altre factor històric que explicaria les raons profundes del perquè el Departament vol implantar una sisena hora. La negligència de l'Estat espanyol a l'hora de crear una xarxa pública d'ensenyament va tenir un especial efecte a Catalunya. La Ley Moyano de 1857 va deixar la competència en mans d'uns ajuntaments que esdevenien la baula més feble de



l'administració. Paral·lelament, l'Estat, que va desposseir l'Església dels seus béns immobiliaris pels processos de desamortització, va permetre i animar als diferents ordres religiosos que s'encarreguessin de l'educació de les classes mitjanes i mitjanes altes, en especial dins l'àmbit de l'ensenyament secundari. Aquest procés es reforça a partir del moment en què a les darreries del XIX l'Estat francès imposa la laïcitat i a l'Estat espanyol arriben nous ordres religiosos que estableixen els seus centres. Per tant, s'instaura una xarxa educativa privada, la majoria de la qual és de titularitat religiosa, i que esdevé principalment una activitat empresarial que en ocasions funciona com a principal via de finançament eclesiàstic, a banda d'eina de control social respecte d'una societat en procés de secularització.

Un dels espais on la presència d'escoles confessionals resultarà desproporcionada serà Catalunya, i en especial la seva capital. La negligència estatal a l'hora de proporcionar serveis educatius a Catalunya va convertir els ordres religiosos en grups dominants en el mercat educatiu, fins al punt que no dubtaven a combatre amb totes les armes disponibles qualsevol competència, com és el cas de les escoles racionalistes, quan la jerarquia eclesiàstica va pressionar per perseguir legalment els establiments educatius privats laics i per eliminar físicament el seu creador, Ferrer i Guàrdia. Aquesta posició monopolística s'accentuà al llarg del franquisme, en què la discriminació en inversió educativa per part d'un Estat hostil va reforçar aquest procés, en certa mesura per castigar una societat que s'havia significat pel seu anticlericalisme. Mentre la demografia

## Horari lectiu a Europa

País	Hores anuals	Hores setmana primària	Horari lectiu	Posició PISA (2000)			
				Lectura		Matemàtiques	
				Posició*	Puntuació	Posició*	Puntuació
Alemanya	662	23	De 7:30/ 8:30 a 11:30 / 12:30 (dl-dv)	11	484	9	490
Àustria	690	23	De 8 a 12:30 / 12:45 (dl-dv)	5	507	5	515
Bèlgica	849	26,5	De 8:30 a 12 i de 13:30 a 15:45 (dl, dt, dj, dv) i de 8:30 a 12 (dc)	6	507	3	520
Dinamarca	660	21	De 8/9 a 14/15 (dl-dv)	8	497	6	514
Espanya	810	25	De 9/10 a 12/13 i de 14:30 / 15:30 a 16 /17 (dl-dv) En algunes CCAA de 8:30 / 9 a 13 /14	9	493	10	476
França	846	26	De 8:30 a 11:30 i de 13:30 a 16:30 (dl-dt-dj-dv) De 8:30 a 11:30 (ds)	7	505	4	517
Finlàndia	599	25	De 8 a 13 (dl-dv)	1	546	1	536
Grècia	643	25	De 8:15 a 13:30 o de 14 a 19 (dl-dv)	12	474	13	447
Holanda	949	25	De 8:45 a 12 i de 13:15 a 15:30 (dl, dt, dj, dv) i de 8:45 a 12 (dc)	S/d	S/d	S/d	S/d
Irlanda	854	25	De 9 a 11:45 i de 12:30 a 14:40	2	527	8	503
Itàlia	850	27-30	De 8:30 a 13 (dl-ds) o de 8:30 a 12:30 i de 14:30 a 16:30 (dl-dv)	10	487	11	457
Luxemburg	936	25	De 8 a 11 i de 14 a 15:45 (dl-dc-dv) i de 8 a 11:45 (dt, dj, ds)	14	441	14	446
Portugal	831	25	De 9 a 12 i de 14 a 16 (dl-dv) o de 8 a 13 (dl-dv) o de 13:15 a 18:15 (dl-dv)	13	470	12	454
Regne Unit	874	23,5	De 9 a 12 i de 13/14 a 15:30 (dl-dv)	3	523	2	529
Mitjana UE (15)	789	24,6			500**		500**

\*Respecte la UE (15) S'han desestimats els altres estats de l'informe, i el número d'ordre va del 1 al 14 atès que Holanda no va participar en aquesta avaluació.

\*\*Global OCDE

## No hi ha correlació entre temps lectiu i rendiment acadèmic

del país es va multiplicar, la creació de noves escoles públiques, sobretot a Barcelona, va ser testimonial. Ras i curt, el franquisme va ser un factor, no corregit encara, que va estendre el domini de la xarxa privada a l'ensenyament i va propiciar, per tant, la segregació de classes socials des de l'escola. La Transició, per la seva banda, va acabar servint per consolidar una doble xarxa escolar que la LODE (1985) va institucionalitzar. El pes desproporcionat de les patronals privades va fer que evitessin complir una legislació que volia assegurar la gratuïtat de l'ensenyament concertat. Així, com a fórmula d'aconseguir beneficis empresarials i dissuadir les famílies desafavorides d'entrar al seu centre, van aconseguir negociar una sisena hora lectiva a la seva xarxa escolar, únicament a Catalunya, a banda de crear, en molts casos, un entramat de fundacions, per la qual cosa l'administració els autoritzava a cobrar quotes.

Al llarg de les diverses legislatures de la democràcia, cap govern ha aconseguit fer complir amb el principi d'igualtat, de no-discriminació, i de gratuïtat de l'ensenyament obligatori recollit a la Constitució i l'Estatut. La forta implantació de les escoles de titularitat privada, especialment a Barcelona i a les capitals de vegueria, expliquen la capacitat de pressió de la patronal educativa sobre l'administració. A més, hi ha un gran suport a aquesta política de concerts per part dels grups socials que escolaren els seus fills en aquesta xarxa, i que, per tant, actuen com a grups de pressió que eviten qualsevol mesura favorable a l'equitat, o simplement, al compliment de la normativa vigent.

## L'excepció europea

Coneguda és la irracionalitat horària pel que fa als horaris escolars pròpia de Catalunya. A més, com es pot comprovar al quadre de la pàgina anterior, malgrat la diversitat de sistemes horaris, no hi ha cap correlació entre hores lectives i resultats acadèmics, tal com es desprèn dels informes PISA. Encara més, aquells Estats que despunten en les avaluacions internacionals tendeixen a tenir un horari reduït, mentre que aquells que estenen les jornades solen tenir tendència a obtenir resultats discrets.

## Què diuen els experts?

Oficialment, la sisena hora es justifica pedagògicament a partir de tres punts bàsics.

## Notes d'accés a la universitat

	Centres públics	Centres privats
Mitjana totalitat alumnat 2005	5,9	6,1
Alum. de procedència social mitjana-alta 2004	6,3	6,2
Mitjana totalitat alumnat 2004	5,9	5,7
Alum. de procedència social mitjana-alta 2004	6,1	6,0

Font: La Vanguardia 7 / 7 / 2005

## Igualtat d'oportunitats.

El Departament tracta de justificar l'aplicació de la sisena hora perquè considera un greuge comparatiu que els alumnes que van a centres privats concertats acabin fent 1.050 hores més de classe al llarg d'un any, temps que associen al que representa un curs complet. Afegeix els esquemes-frases del tipus que els canvis en la societat impliquen noves fonts de desigualtat i majors riscos d'exclusió, dualització, ... i valora que hi ha una major importància social de l'educació. El valor de la cohesió social... És a dir, reconeix que hi ha una desigualtat social derivada de la dualització del sistema d'ensenyament sufragat amb cabals públics (encara que els resultats acadèmics, com constaten les avaluacions oficials, no difereixen al final del procés educatiu). D'altra banda, aquestes frases de to sentencios no recullen que la sisena hora a l'escola concertada representa una excepció catalana (els centres privats de la resta d'Espanya no la tenen) que, vistes les avaluacions a nivell estatal, tampoc no la justifiquen. En resum, la sisena hora pretén resoldre un problema que el mateix Departament ha contribuït a crear (pel fet de tolerar una anomalia legal que tampoc no es tradueix en resultats). No s'ha plantejat que fer complir la llei, impeding als centres concertats cobrar quotes, i mantenint el mateix horari que la pública, contribuiria a evitar que se seleccionés l'alumnat de classes socials més elevades, que és el principal factor generador de desigualtats.

## Prevenió del fracàs escolar i millorar el rendiment de l'alumnat

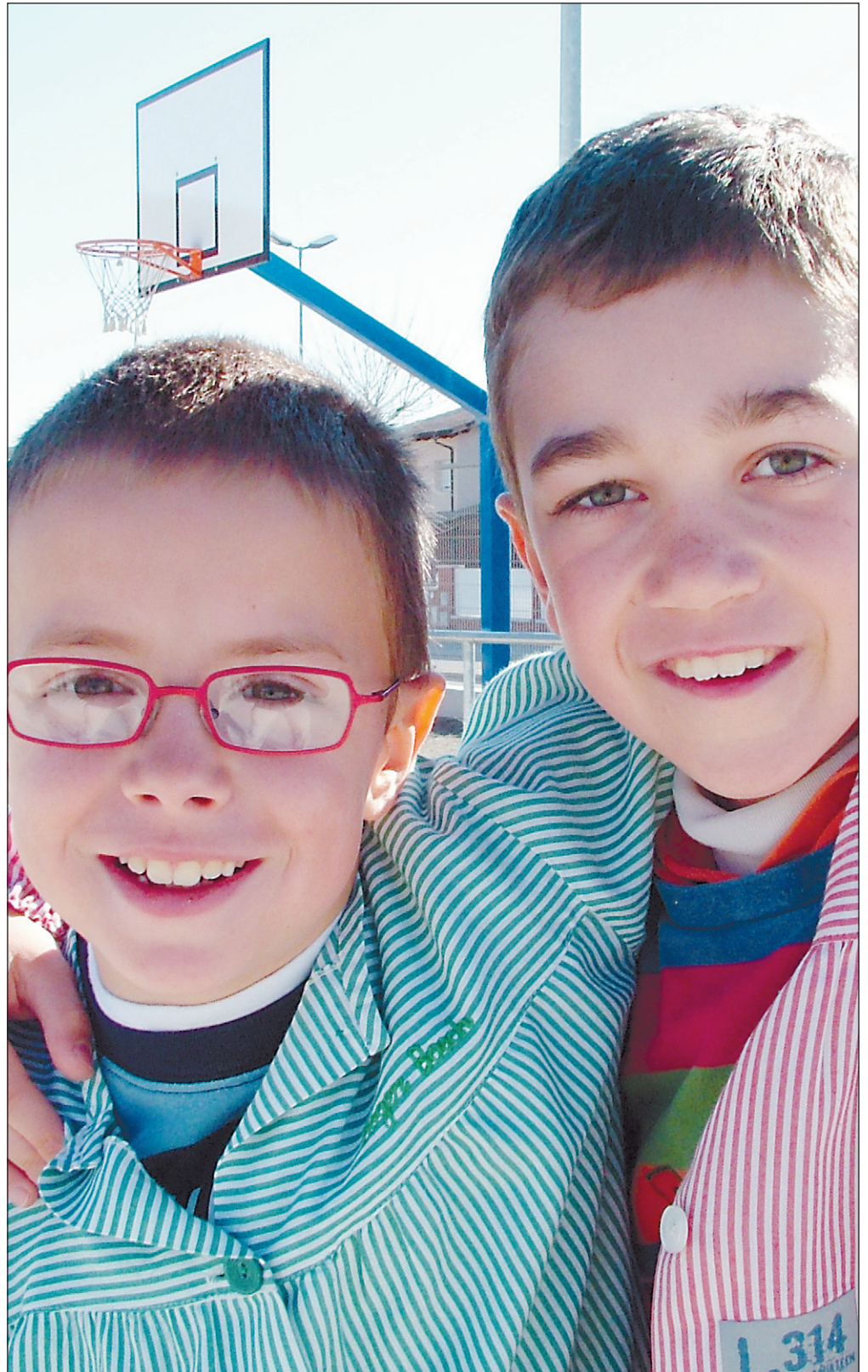
Que s'argumenta (si és que es pot dir així) a partir de tres grans idees: possibilitar una millor organització de les mesures de reforç i aprofundiment, possibilitar al professorat esponjar el currículum i oferir a l'alumnat més possibilitats per adquirir i aprofundir en el desenvolupament de les competències bàsiques. És a dir, es parteix de la premissa que hi ha un currículum excessiu i que els resultats obtinguts en molts centres no són els millors, i a la vegada reconeix explícitament que les mesures de reforç i aprofundiment solen resultar efectives. Tanmateix, qualsevol teòric de la pedagogia sap que més temps dedicat a l'adquisició de coneixements no es correspon amb un increment del rendiment acadèmic, i que aquestes oportunitats d'adquirir i aprofundir

tenen més a veure amb l'entorn d'aprenentatge que amb la dedicació horària per aconseguir-ho. De fet, les principals diferències pel que fa a l'adquisició de les competències bàsiques, estan més vinculades a l'estimulació de l'espai familiar que a la insistència docent. Els valors, les actituds i els hàbits, que són els que realment impliquen una bona predisposició a l'adquisició de coneixements, s'aprenen en l'entorn familiar. En segon lloc, incrementar el temps lectiu, i a la vegada possibilitar una millor organització de les mesures de reforç resulta incompatible. A partir de l'increment de plantilla promès pel Departament, en el millor dels casos, els recursos per atendre la diversitat serien proporcionalment similars, encara que inferiors en el punt horari més sensible. A la vegada, l'aplicació de la sisena hora implicaria menor temps de coincidència entre professionals, i dificultaria precisament aquesta organització

### **Prestigiar l'escola pública i donar un impuls de qualitat**

No pot negar-se que l'administració educativa ha fet un gran esforç propagandístic, basat en campanyes publicitàries, per dignificar la condició dels i les mestres. Ara bé, resulta paradoxal que teoria i pràctica, discurs i concreció de polítiques mantinguin escassa connexió. D'una banda es diu que no cal sobrecarregar les funcions de l'escola, però alhora, els currículums oficials inclouen responsabilitats més àmplies. Es parla de dignificar l'ofici docent, i no s'ofereix una formació contínua de qualitat, ni s'aposta decididament per convertir la formació inicial en una llicenciatura. Es pregonen les virtuts dels centres públics, i s'evi-

dença una endèmica manca d'inversions en edificacions escolars, d'altra banda realitzades amb materials de baixa qualitat i disseny que exclou espais i infraestructures (teatres, auditoris, piscines, poliesportius) dels quals sí gaudeixen centres concertats. Es parla d'un impuls de qualitat i s'obvien aquelles mesures en què tothom coincideix que permeten una



## "Falta debat previ"

Paco Jiménez, degà de la facultat de ciències de l'educació de la UdG

## "Rebuig total, perquè l'educació i la socialització correspon als pares"

Toni Subirana, cantautor i membre de la plataforma de pares i mares de Bordils

## "Aquesta inversió es podria destinar a atendre la diversitat"

Francesc Saló, membre de la Junta de Personal Docent

## "És un absurd pedagògic i una vulneració dels drets dels nens i les famílies a disposar d'horaris raonables"

Xavier Diez, historiador

feina efectiva dels i les mestres: més professionals per atendre millor la diversitat, individualitzar l'acció educativa i millors espais i equipaments. No s'han plantejat alternatives com ara l'assignació del professorat contemplat en la mesura per dedicar-los a reforç i atenció a la diversitat (que ja han mostrat la seva eficàcia) i la dotació de més recursos a les AMPA per finançar activitats extraescolars que sí permetin atendre els alumnes, amb activitats lúdiques per conciliar horaris amb les famílies.

Finalment, la imposició de la sisena hora, també en contradicció amb els discursos oficials, és una fórmula encoberta de desautoritzar la feina dels i les professionals de l'ensenyament. Una manera d'afirmar que no ho fan prou bé. Aquest és un fet greu que va directament al subconscient col·lectiu dels ensenyants i afecta la seva moral. De fet, la contradicció continuada entre discurs i realitat quotidiana, el contrast entre retòrica i acció (o omissió) dels representants polítics, aquest qüestionament de la seva professionalitat sí pot afectar negativament al seu rendiment, vocació i implicació.

Tanmateix, segons els mateixos informes oficials del MEC(1), a l'hora d'analitzar amb detall els informes PISA s'arriba a algunes conclusions que contradueixen les afirmacions de la Conselleria i desautoritzen pedagògicament aquesta mesura.

Espanya és el segon país de l'OCDE amb menys diferències de rendiment acadèmic entre centres (superat només per Corea

## Escolarització d'immigrants a Catalunya 2004-2005

	Xarxa pública	Xarxa privada
Percentatge sobre el total	84%	16%
Xifres absolutes	69.000	15.000

Nota. Segons el Departament, 35 grans centres concertats no acollien cap immigrant.

Font: El Periódico 20-11-2005

i per damunt del Japó). Per tant, aquesta sisena hora de la concertada té nul·la incidència en el rendiment, i trenca amb un dels mites generalitzats dels mitjans de comunicació.

Els resultats acadèmics estan estretament vinculats a l'esforç inversor en educació.

Els principals factors favorables al rendiment acadèmic són, per aquest ordre, sociologia del centre, hores dedicades als deures, nombre d'alumnes a l'aula, índex de motivació del professorat, ràtio alumnes-professor, nombre d'alumnes al centre, i només en penúltim lloc, i amb incidència irrellevant (i incompatible amb el segon i el quart), les hores de permanència al centre.

Les diferències entre els centres privats, concertats i públics es deuen a la sociologia de l'alumnat. En el moment en què es pondera aquest factor, els resultats són iguals, i respecte als privats no concertats, superiors els de la pública.

Pel que fa a estudis estadístics rigorosos, fets de la Universitat, com el molt recent, per al cas específic de Catalunya, realitzat per la Fundació Jaume Bofill(2), després d'analitzar la realitat en uns paràmetres similars als anteriors, realitza un seguit de recomanacions a l'Administració; doncs bé, cap ni una parla de sisena hora, sinó de més pressupost, més compliment de la llei per part de la concertada, més polítiques d'igualtat, especialment des de fora dels centres, més i millor formació docent, més atenció individualitzada, millor tractament mediàtic, etc.

## Les intencions ocultes

### Justificar l'increment dels concerts econòmics

És evident, doncs, que al darrere d'una mesura que no pot justificar-se ni pedagògicament, ni socialment, hi ha intencions inconfessables. La més evident és que la inclusió d'una sisena hora als centres públics possibilitaria que el Departament pogués finançar als centres concertats, que fins ara tenien el permís per cobrar-la (fet que únicament succeeix a Catalunya, a la resta de les comunitats autònomes, tret d'algunes excepcions, els centres concertats no



hi estan autoritzats). És a dir, es faria efectiu l'increment de subvenció econòmica que amb tanta insistència ha estat demanant la patronal educativa.

Aquest fet no és gratuït. Comporta la perversitat que amb fons públics, procedents dels impostos comuns, s'ajudin a finançar negocis privats, derivats de factors històrics com l'endèmica falta d'inversió estatal a Catalunya, que va possibilitar que al llarg de molts anys la iniciativa privada cobrés part de la demanda educativa. Tenint en compte, que en general, amb excepcions destacades, la major part de l'alumnat dels centres concertats prové d'estrats socials més afavorits, mentre que, els centres públics acaben acollint la diversitat social i cultural.

Tanmateix, és difícil que la implantació de la sisena hora permeti equilibrar aquestes xifres. És de preveure que persisteixin els mecanismes econòmics que serveixen perquè molts centres dissuadeixin els sectors socials més desafavorits a triar el seu centre. Difícilment s'aconseguirà l'ensenyament gratuït, i la mesura d'equilibrar la dedicació horària no servirà per assolir l'objectiu declarat. Entre altres motius per manca de voluntat política i per resistència dels sectors socials mitjans-alts, que, en el fons, malgrat els discursos oficials sobre l'elogi a la diversitat, tracten d'evitar la barreja entre cultures i classes socials.

### **Una mesura electoralista**

No és cap secret evidenciar els problemes de l'actual govern per fer arribar a l'electorat la seva acció de govern. La discussió sobre la reforma de l'Estatut, els conflictes de cohesió entre partits i l'assetjament realitzat des de determinats mitjans han provocat un important problema de comunicació dels projectes realitzats i de les seves polítiques a la ciutadania

## **La intenció oculta del Departament és justificar l'increment dels concerts econòmics**



del país, la qual cosa ha provocat urgències que fan incórrer fàcilment en eslògans brillants, encara que buits de contingut. El cas de la sisena hora expressa la preocupació de fer veure que es realitzen canvis d'abast important. Tanmateix, els eslògans, les mesures espectaculars d'aquesta mena, encobreixen una manca de reflexió, d'anàlisi i de debat sobre quins són els principals problemes que té avui l'educació a Catalunya i quines són les millors mesures per compensar els dèficits. La sisena hora, per tant, representa la caiguda en la temptació d'una política d'aparador davant de les necessitats reals de l'ensenyament a Catalunya.

## Danys col.laterals

### Mesura innecessària i contraproductiva

No es justifica, doncs, la necessitat d'incrementar una hora més de classe. Encara més, resulta un greuge comparatiu respecte a la jornada lectiva a la Unió Europea i a l'Estat espanyol, dins del qual la sisena hora no existeix. D'altra banda, constitueix un absurd pedagògic, que no repercuteix en absolut en el rendiment escolar i, per tant,



no és una mesura de qualitat. Al contrari, amb la sospita fonamentada que l'increment anunciat per part del Departament no absorirà ni la matrícula viva, ni la reducció de la jornada lectiva de l'ensenyament, i si, a més, tenim en compte que les previsions de finançament amb l'Estatut del 30 de setembre de 2005, no es compliran, és evident que repercutirà negativament en les mesures de reforç i d'atenció a la diversitat. És a dir, que no només no fa falta, sinó que hi ha el risc que resulti contraproduent.

### **Vulneració dels drets**

Sense diàleg amb els membres de la comunitat escolar –més aviat s'han atès les demandes dels grups de pressió–, aquesta mesura no compta que es vulneren: els drets de les famílies a oferir una atenció adient als seus fills. No totes les famílies responen al perfil concebut per Educació. Molts pares i mares poden i desitgen compartir més temps amb els seus fills, i normalment, aquesta atenció sol ser de primera qualitat educativa, fet que contrasta amb l'efecte de guarderia obligatòria que es desprèn de la filosofia d'aquest projecte, els drets dels alumnes a disposar d'una jornada lectiva racional que consolida la idea que els menors han de ser exclosos de la vida pública. A més, se'ls ha exclòs del debat des d'una actitud que es podria considerar fins i tot de despòtica; i els drets dels mestres a poder impartir classes a alumnes en bones condicions. L'increment de la càrrega lectiva farà que els alumnes estiguin més cansats i menys predisposats a participar de la vida escolar.

### **Representa una despesa econòmica molt considerable**

Que, a més, i ateses les experiències, no aportarà resultats tangibles i desviarà fons necessaris per aplicar mesures efectives. Un dels fets que resulta frustrant per a milers de professionals és contemplar com aquells recursos que saben que són necessaris per resoldre els problemes reals, acaben fent-se servir per aconseguir titulars de diaris i publicitat electoral.

### **Hi ha el risc de distorsió en les dinàmiques de classe**

És una obvietat que la capacitat d'atenció i concentració dels alumnes és limitada, especialment en els cursos inferiors i en centres amb un entorn social desfavorit. Aquest fet no sembla haver estat contemplat. És probable que les dinàmiques de classe acabin negativament afectades pel cansament dels alumnes, especialment en la sessió de tarda. D'altra banda, en els casos dels alumnes de necessitats educatives especials, i particularment pel nombre creixent de TDAH, podrien distorsionar dinàmiques de grup. Finalment, l'excés de permanència al centre, en espais reglats, anul·la, en molts casos, la capacitat d'autonomia i iniciativa dels alumnes i pot generar hostilitat a la institució.

## **La Conselleria cau en el parany de fer una política electoralista, mentre desatén les necessitats quotidianes dels centres**

### **I també el risc de degradació en l'organització dels centres**

Les promeses d'increment de plantilla per fer front a aquesta sisena hora, prevista en 2.400 mestres, no sembla que pugui absorbir la matrícula viva ni tampoc l'impacte de les jubilacions, especialment importants en aquesta dècada. Tampoc no hi ha cap certesa del compliment del compromís, atès que les previsions del Departament no comptaven amb l'anul·lació del capítol del finançament en les negociacions de la reforma de l'Estatut. És evident que, amb tota probabilitat, la sisena hora impliqui menys desdoblaments, menys atenció individualitzada, menys activitats de reforç...

Els models organitzatius proposats pel Departament podrien generar problemes de funcionament intern als centres, en especial a l'hora de confeccionar horaris. La possibilitat de permetre tardes lliures a alguns professors, a la pràctica, i per l'efecte gruyère en els horaris, podria fer que els mestres acabessin, de fet, incrementant la seva permanència al centre, especialment aquells que resideixen lluny, que podria arribar fins a les quaranta o més hores encara, d'una presència no sempre útil. En aquest sentit, es produiria també una secundarització de la primària, perquè el Departament reduiria a tres hores setmanals la presència comuna de tots els professionals, de manera que trencaria amb tota una manera de treballar que podria dissoldre les dinàmiques d'escola que tants bons resultats ofereixen als centres de primària. És més, aquesta desigual presència al centre, en la qual podria haver-hi greuges comparatius (mestres amb tardes lliures i altres sense) podria implicar que molts professionals acabessin desvinculats del projecte de centre, la qual cosa podria degradar la convivència. Finalment, la potestat de fer horaris per part de l'equip directiu, concediria un paper d'arbitratge que seria, sens dubte, causa de conflictes interns.

### **Notes**

1) Pajares Box, Ramon; Resultados en España del Estudio PISA 2000. Instituto Nacional de Evaluación y Calidad del Sistema Educativo. MEC, Madrid 2000, esp. Pp. 33, 44, 49, 75, 102, 103 i 105, Disponible en [www.ince.es/pub/pisa2000infncional.pdf](http://www.ince.es/pub/pisa2000infncional.pdf)

2) Ferrer, Ferran (coord) Les desigualtats educatives a Catalunya: PISA 2003. Fundació Jaume Bofill, Barcelona 2006, esp pp 86-87

# Opinions

## Augmentem un 20% el professorat sense allargar la jornada escolar

Ampliació de l'horari no és igual a millora en l'aprenentatge, de la mateixa manera que ampliació de l'horari laboral no és sinònim de millora de la productivitat.

Cal que els nens disposin de temps lliure. Temps lliure on l'infant es deixi anar a recer de la mirada a distància dels pares. El temps lliure no és un temps erm. La imaginació, que és la base del I+D, necessita del temps lliure, de l'avorriment, com a espai per desenvolupar les idees.

Cal que hi hagi hores per realitzar altres activitats fora de l'àmbit acadèmic. El món, per sort, és molt més ampli que l'àmbit acadèmic. Hi ha un munt d'activitats, que formen part de la vida quotidiana, que són enriquidores per a la formació integral de la persona. Cal temps deslliurat de la rigidesa d'un horari, temps per poder viure. Temps per estar amb els pares: anar a comprar, fer un pastís, ajudar en la preparació del sopar, activitats que ens fan ser responsables de les labors de la intenció diària. Temps per estar amb altres familiars, amb els avis, cosins... Temps per estar amb els amics, anar a jugar a casa del company d'escola, amb els veïns. Temps per poder anar al parc. Temps per anar amb els pares a la biblioteca del barri, si n'hi ha. Temps per fer aquella altra activitat "extraescolar" en què l'infant està molt interessat, etc. També cal temps per fer els deures. Els deures no s'han de fer a l'escola. Els deures, a part dels continguts escolars, representen la responsabilitat d'un encàrrec extern. Aprendre a treballar encara que ningú no et miri.

Aquestes activitats quotidianes, viure en definitiva, no són buides de contingut educatiu. Perquè un país tingui un alt nivell educatiu, l'educació ha d'omplir transversalment tots els àmbits. No és un problema d'hores, sinó de la seva qualitat. Parlem de nombre d'alumnes per aula, de mitjans, etc.

Si un nen dins d'un grup de 25 alumnes no pot aprendre a llegir amb 25 hores setmanals no ho farà tampoc amb 30. De la mateixa manera, el nen que per les seves capacitats ja ha après a llegir amb 4 anys, necessita que l'escola li ofereixi nous continguts per atraure-li l'atenció, a banda dels obligatoris. En aquest altre infant, tampoc no li serveix de res allargar-li el temps escolar un 20%.

En canvi, sí que representaria una millora radical, l'augment de les plantilles de professorat un 20%, bo i mantenint l'horari. Amb els mitjans actuals podria representar que 2 dies a la setmana, d'entre dels 5 actuals les classes poguessin estar desdoblades; és a dir, que dos dies a la setmana les clas-

ses es podrien desdoblar en 2 grups de 12 alumnes. Només amb grups reduïts es pot prestar una atenció real a la diversitat i faria possible altres millores: la millora en l'atenció de l'alumnat d'educació especial, tenir un mestre mitja jornada dins la biblioteca de l'escola, per donar suport dins de l'horari escolar tant a les tasques de recerca d'informació dels infants com fora de l'horari escolar als que ho necessiten a l'hora de fer els deures, com per fer treballs de grup, etc.

No ens enganyem, el perllongament de l'horari escolar se'ns vol vendre com la solució màgica a tres drames reals:

1. Les dificultats per a conciliar la vida laboral amb la familiar a causa de l'actual marc laboral.
2. La publicació de diversos informes comparatius de competències acadèmiques entre diversos països europeus on "quedem molt malament" i, per tant, políticament s'hi ha de donar resposta.
3. Les difícils relacions de competència entre l'escola privada concertada i la pública. Ampliar la sisena hora a la pública permet d'ampliar la subvenció en aquest 20% a les escoles concertades.

No sembla, doncs, que sigui l'infant el subjecte de la mesura.

*Rosa M. Torra Reventós i 43 signatures més*

## Carta de la ZER Tramuntana

En sabem poc de tu, has aparegut sense avisar-nos i ens estem preguntant si de debò ens véns a millorar la qualitat de la nostra educació.

Abans d'instal·lar-te entre nosaltres caldria que ens contestessis aquestes preguntes:

Si et quedes a l'Escola,

- Podrem treballar en grups més petits per manipular, dialogar, acordar, treure conclusions, aprendre dels nostres errors, experimentar,... més i millor que ara?
- Que ens assegures tenir més hores a la psicopedagoga de l'EAP per poder atendre'ns i orientar-nos millor i de manera continuada?
- Que així tindrem 2 mestres a l'aula durant més hores per poder respectar el nostre ritme d'aprenentatge i atendre més bé aquests nous amics que arriben al llarg del curs, i

també els que tenen necessitats educatives especials?

- Ajudaràs que tots els nens i nenes, independentment del nivell "socio-econòmic" en què ens trobem, puguem aconseguir el futur que volem?
- D'ara endavant tindrem el mestre que ens falta per poder fer sortides al nostre entorn més proper, carrer, barri, plaça, museu, bosc, camp... i d'aquesta manera aprendre de la nostra pròpia realitat?
- Si els nostres tutors estan menys hores amb nosaltres, quants mestres tindrem? Com podrem atendre tanta diversitat de docents? Qui farà el nostre seguiment i com es passaran la informació si costarà de coincidir tots plegats?
- És que estan més temps a classe estarem més motivats, il·lusionats i concentrats?
- Podrem veure les mestres de la nostra escola reunint-se com ho fan ara: coordinant, parlant, preparant, lligant activitats internivells, formant-se, debatent i decidint,... cada matí o tarda i els cinc dies de la setmana?
- Que véns acompanyada de més espai a l'aula, al pati i a l'escola en general?

- Que ens portes un ampli ventall d'extraescolars per escollir segons les nostres possibilitats i afeccions i sense que hagin de pagar els nostres pares?
- Podrem estar més estona amb la nostra família, amics... o potser ens muntarà uns casals ben "guais" en els nostres pobles i barris?

Benvolguda 6a hora, t'ho hem de dir ben clar: no sembla que hagi vingut des de la filosofia de la Nova Reforma Educativa ni que busquis arreglar el fracàs escolar... no veiem, no saben quin és de veritat el teu objectiu??? Ara mateix trobem a faltar la veu dels nostres moviments de renovació pedagògica, sempre capdavanters i defensors de la nostra integritat... perquè no ens recolzen, nosaltres no tenim sindicats!

Benvolguda 6a hora, ens hauries de contestar al més aviat possible perquè no entenem la teva visita i ja ho veus, estem realment preocupats! Per si et serveix d'alguna cosa, fins i tot ens atrevim a dir que si tan necessària ets, molts mestres amb les condicions que hem esmentat, no els faria res d'aprendre amb nosaltres una hora més!

*27 mestres de la Zona Escolar Rural Tramuntana  
Camallera, 9 de febrer de 2006*



**No et quedis aillat/da**



**Afilia't**

**USTEC·STEs**  
[www.sindicat.net](http://www.sindicat.net)

# Butlleta d'afiliació a **USTEC·STES**

## DADES PERSONALS

Nom i cognoms \_\_\_\_\_

NIF

Data de naixement

Adreça \_\_\_\_\_ Codi postal

Localitat \_\_\_\_\_ Comarca \_\_\_\_\_

Telèfons

Adreça electrònica \_\_\_\_\_

## DADES PROFESSIONALS

Centre de treball \_\_\_\_\_ Localitat \_\_\_\_\_

Situació: definitiva  provisional o expecta.dest.  interinatge o subst.  pràctiques  atur

Col·lectiu: inf/prim.  eso  ptfp  secund.  adults  priv.  labor  univ

## AUTORITZACIÓ BANCÀRIA

Titular de la llibreta o CC (nom i cog.) \_\_\_\_\_

Sr./Sra. director/a: faci efectius, fins a nou avís, amb càrrec al meu compte, els rebuts que li siguin presentats pel sindicat **USTEC·STES** a nom meu.

C.C.C.

Localitat, data i signatura \_\_\_\_\_

**USTEC·STES**

**Barcelona** (08007): Ronda Universitat, 29, 5è Telèfon 93 302 76 06 - Fax 93 302 55 99

**Girona** (17001): Eiximenis, 14, 2n 2a Telèfon 972 20 20 34 - Fax 972 41 17 03

**Lleida** (25002): Pg. Ronda, 2, 1r 4a Telèfon 973 26 30 32 Fax 973 27 25 07

**Tarragona** (43003): August, 21 entl. 1a Telèfon 977 23 52 63 Fax 977 23 90 04

**Tortosa** (43500): Rosselló, 6, entl. Telèfon i Fax 977 51 10 46

**Alt Urgell i Cerdanya**: 687 77 85 77

**Pallars Jussà i Pallars Sobirà**: 676 66 67 54

**Maresme** Telèfon: 609 76 94 45 **Internet**: <http://www.sindicat.net>

**Correu electrònic**: [ustecstes@pangea.org](mailto:ustecstes@pangea.org) [girona@sindicat.net](mailto:girona@sindicat.net) [lleida@sindicat.net](mailto:lleida@sindicat.net) [tarragona@sindicat.net](mailto:tarragona@sindicat.net)

# Cal atendre altres necessitats

USTEC-STEs rebutja la implantació de la sisena hora lectiva en l'etapa d'educació primària perquè el nostre sistema educatiu pateix unes disfuncions molt importants que cal atendre amb la màxima urgència possible.

USTEC-STEs considera que la important dotació econòmica que suposarà ampliar a sis les hores de classe als alumnes de 6 a 12 anys s'hauria de destinar íntegrament a l'acostament cap a una excel·lència qualitativa que situaria la plantilla tipus a l'entorn de 18 mestres per línia escolar d'educació infantil i primària. Els recursos econòmics, el Departament els ha de destinar a:

**1** Disminució de ràtios: cal deixar totalment desactivada la possibilitat d'augmentar un 10% el nombre d'alumnes per grup abans de desdoblar-lo. Cal tenir present que aquesta mesura va ser pensada per ser aplicada transitòriament, amb una població escolar en declivi, sense l'arribada massiva d'alumnat nouvingut que s'incorpora al sistema al llarg del curs escolar i sense un ventall tan ampli de procedència socioeconòmica dels alumnes i de les seves famílies.

**2** Desdoblar, a cada nivell, aquelles matèries que són vehiculars de l'ensenyament i totes aquelles altres que per la seva dificultat de comprensió fan necessàries estratègies diferents segons el nivell de l'alumnat. Cal en el nostre sistema poder desdoblar o fins i tot fer tres subgrups cada classe almenys en 12 hores setmanals del currículum dels alumnes.

**3** Cal reforçar el paper de la tutoria i de les coordinacions dels centres educatius per atendre molt millor les famílies i la relació entre els diferents nivells o cursos, com també la coordinació del centre amb el seu entorn social i administratiu. Tot centre hauria de disposar de 60 hores setmanals per línia per dedicar-les a la direcció, la coordinació i les tutories.

**4** Anar progressivament cap a una reducció de l'horari lectiu del professorat és del tot necessari a causa de la complexitat i diversitat de l'alumnat present a les nostres aules, un fet que requereix una preparació de tota l'activitat curricular molt més diversa que en el moment d'aplicar la LOGSE.

**5** És absolutament necessari, també, ampliar els recursos a la secundària, sobretot als centres públics que han d'atendre a l'alumnat amb més dificultats. L'actual massificació a les aules de l'ESO impossibilita poder donar una atenció adequada a tot l'alumnat. Cal reduir el número d'alumnes per aula i augmentar recursos per l'alumnat nouvingut i per l'alumnat amb dificultats.

**6** Plantejar la corresponsabilitat de les famílies en l'educació dels seus fills i possibilitar de fer efectives unes hores de confluència familiar tot incentivant les mares i els pares en aquesta tasca insubstituïble.

